

Briefcontact Jaargang 62 Nummer 4, juli 2013

Inhoud:	bladzijde:
Dit is de dag.....	3
Niet bang.....	4
Kerkgang in de vakantie.....	10
Westerbork.....	13
Tongen van vuur:.....	15
Website.....	21
Agenda.....	22

Raam in de oudste doopkapel in Zwitserland

Mededelingen van de redactie:

Het volgende nummer verschijnt omstreeks **15 september 2013**

Bijdragen per E-mail: lida.versteeg@muri-be.ch

Bijdragen toesturen voor: **20 augustus 2013**

Briefcontact verschijnt 6 keer per jaar en is het orgaan van de Nederlandse Evangelische Vereniging in Zwitserland

Dit is de dag

Dit is de dag die de HEER heeft gemaakt.
Laten we juichen! Laten we vrolijk zijn!

Loof de HEER in de hemel.
Loof hem, al zijn engelen.
Loof hem, al zijn herauten.
Loof hem, heel zijn engelenmacht.

Hij vertrouwt je toe aan zijn engelen,
die over je waken waar je ook gaat.

De HEER is je wachter,
de HEER is de schaduw
aan je rechterhand:
overdag kan de zon je niet steken,
bij nacht de maan je niet schaden.

De HEER behoedt je voor alle kwaad,
hij waakt over je leven,
de HEER houdt de wacht
over je gaan en je komen
van nu tot in eeuwigheid.

Vertrouw op de HEER.

Lied samengesteld uit verschillende Psalmteksten en op muziek gezet door John Rutter, "This is the day" ter gelegenheid van het huwelijk van Catherine Middleton en William Mountbatten-Windsor op 29 april 2011.

Vrij weergegeven uit het Engels en het Duits in het Nederlands

Niet bang...

Ook ik word oud en zie om me heen de mensen ouder worden.

Maar hoe verschillend gaat dat.

Het is soms verbazingwekkend hoe fit sommige ouderen nog zijn, hoe vol levenslust en energie, terwijl anderen uitgeblust of tot weinig meer instaat zijn. Ik ben op de eerste groep wel eens jaloers. Ik weet best dat ik eigenlijk niet klagen mag. En al zó vaak heb ik mijn zegeningen geteld in de hoop mijn ouderdomsklachten te relativieren. Maar die vermaledijde moeheid laat zich daardoor niet verdrijven. En mijn krachten en mobiliteit nemen steeds verder af...

En toen had ik opeens ook nog die hyponatraemie, waardoor ik extreem moe, ongelooflijk zwak en misselijk werd. Waarom?

Joost mag het weten. Dokter, Spitex enzovoort en nu ben ik hoop ik aan de beterende hand...

En terwijl ik dit schrijf loopt het onderzoek naar de oorzaak nog steeds.

En zo sla ik wel eens aan het denken.

Vooraf toen onlangs in een Nederlands TV programma weer besproken werd of het überhaupt wel zin had een wilsbeschikking te schrijven, waarin je bij je volle verstand beslist dat je bij dementie of andere cerebrale toestanden, die je willoos en hulpeloos aan de gunst van de "zorg" overleveren, beslist niet in leven gehouden wilt worden... "Ze trekken zich er toch niets van aan was de algemene tendens van de discussianten."

Maar waarom zou een mens tot aan het ondraaglijke moeten lijden om recht te hebben op de dood? Een dood die eigenlijk allang is ingetreden... We weten toch allemaal dat leven niet hetzelfde is als afwezig zijn van de dood.

En aan de andere kant zien we ook dat er soms maar heel weinig "leven" nodig is om verder te willen leven.

Maar hebben wij eigenlijk een verplichting om ons leven tot het bittere einde vast te houden? Is dat Gods wil?

Ik weet het niet, geloof het niet, ik denk dat als je duidelijk op dat punt bent aangekomen, je dan best de kortste weg naar het einde mag nemen... Maar eigenlijk wilde ik het daar ook niet over hebben vandaag.

Wat maakt dat je wel graag nog even blijven wil?

Ja, wat maakt eigenlijk het leven de moeite waard? Waarom wil de een, die de ene na de andere operatie ondergaat en niet "kapot te krijgen" is, nog jaren leven als het zou kunnen, terwijl een ander, die van een redelijke gezondheid lijkt te genieten, het al lang zat is?

Mijn vader zei ooit: "Ik had een fijn leven, er waren heel veel nare gebeurtenissen, maar toch heb ik van mijn leven genoten en doe dat nog elke dag. Maar, als God me vandaag roept zal ik zonder morren, ja zelfs graag, de reis aanvaarden."

Dat is eigenlijk ook wel mijn gevoel. Het hoeft voor mij niet zo lang, maar... Graag zou ik mijn kinderen nog een poos begeleiden, mijn kleinkinderen zien opgroeien en bij Ans blijven. En ik hoop dat Ans nog gezond en fit mag blijven, want ik zou niet weten hoe we het zonder haar levenslust, haar zorg en haar hulp zouden kunnen redden...

Levenswil lijkt me bepaald te worden door een combinatie van omstandigheden en van instelling, meer dan door gezondheid. Maar hoe houd je een positieve kijk op je toekomst, ondanks alle narigheid in je eigen leven en in dat van de mensen om je heen? Hoe blijf je geïnteresseerd in alles? Hoe kun je blijven genieten van de gewone dingen, van de bloeiende narcis, de zonsondergang, de prachtige muziek van de klassieke zenders, de vogel op je balkon?

Voor sommigen zijn antidepressiva de oplossing, voor anderen lichttherapie, en weer anderen hebben het gewoon, het komt uit henzelf...

Sommigen halen God erbij. Ze zijn God elke dag dankbaar voor hun leven.

Ook ik voel die dankbaarheid, ik geloof dat het goede in mijn leven met God te doen heeft.

Al vraag ik me dan wel weer af waarom niet alle gelovigen gelukkig zijn en zoveel mensen niet zo gezegend zijn als ik.

En dat lijkt eerder te maken te hebben met de omstandigheden waarin ze geboren zijn en leven moeten, dan met hun levensovertuiging.

Geloof is geen garantie voor levenslust...

Anderzijds zie je vaak dat de gelovigen in gebieden, waar aan alles gebrek is, een blijer geloof hebben dan velen hier... Hoe dat kan?

Als ik eerlijk ben moet ik weer zeggen dat ik geen antwoord op deze levensbelangrijke vraag weet, alweer niet...

Er zijn ook mensen die willen blijven leven omdat ze bang zijn voor de dood.

Ik bedoel niet bang voor het stervensproces, het is logisch dat niemand ernaar uitziet met een hoop pijn en ellende aan zijn einde te komen.

Nee, ik bedoel bang voor dat wat daarna komt, het dood zijn. Waarom is de een bang voor de dood en kijkt een ander er naar uit?

Is het het eindgericht of wat mensen zich dan ook na de dood voorstellen?

Alweer, het wordt bijna afgezaagd, ik weet het ook niet, natuurlijk weet ik het niet en ik hoor Toon lachen, weet ik veel....

En toch...

Hebben we dan voor niets Pasen gevierd?

Ik zou denken dat wie echt Pasen heeft gevierd voor de dood geen angst meer hoeft te hebben.

Geloof je in Jezus? Dan mag je geloven dat God jou alles vergeven heeft! Punt uit!

En dan hoef je geen angst meer te hebben, voor niets meer.

Maar gek genoeg komt deze angst vooral voor bij "gelovigen". Angst niet echt genoeg te geloven, schuldgevoelens, onwaardigheidsgevoelens, waardoor zij menen dat zij deze genade niet waardig zijn... zou God die altijd bij ons is, ons op dit kritieke moment in de steek laten?

Ondenikbaar toch! Hij komt ons ongeloof te hulp!

Laten zij toch alstublieft naar Jezus luisteren, als hij de moordenaar naast zich aan het kruis belooft: Héden zult gij met mij in het paradijs zijn. Héden, niet na het vagevuur of zo, nee direct. God doet geen half werk... En, was die moordenaar “waardig”, nee het was Jezus medelijden en Gods grenzenloze genade, die hem redden.

Wat dat paradijs dan is, dat is alles puur speculatie, verrassing...

Een woongemeenschap met Jezus, een rijk met Jezus als koning...

Je kunt je er van alles bij voorstellen, slechts één ding is zeker, je bent “veilig thuis aangekomen”... Eind goed, al goed.

Maak je dus geen zorgen!

En meer hoeft je toch eigenlijk over dood niet te weten?

Wat vliedt of bezwijk

Getrouw is mijn God

Hij blijft aan mijn zij

In 't wisselend lot

Moog 't hart soms ook beven

In het heetst van de strijd

Zijn liefde en ontferming

Vertroosten altijd

HvR

Doopvont in de oudste doopkapel van Zwitserland omstreeks het jaar 500 in Riva San Vitale in Tessin

Kerkgang in de vakantie ?

In een vriendenkring bespraken we onze vakanties.

Daarbij kwam de vraag ter sprake: wat is voor jou een geslaagde vakantie?

De antwoorden waren zeer uiteenlopend: van „een aantal nachten ongestoord slapen“ en „een bezoek aan een kapper-met-nieuwe ideeën“ tot „geen gezeur over afrekeningen“ en „een mooi concert“.

Willem en ik zijn er altijd van uitgegaan dat een kerkgang er ook bij hoort, en hebben daar nooit spijt van gehad.

We waren twee nachten in Madrid in een 3-sterren hotel - in 1986 – brachten daar de receptie tot hoogst ongewone activiteit: wààr is een protestantse Kerk? We belandden tenslotte in de Engelse Anglicaanse kerk. We begrepen toen dat het wel eens heel ingewikkeld zou kunnen worden. We waren daarom al heel blij dat we een jaar later – reizend langs de Joegoslavische kust – in Zadar in een achterstraatje een Orthodoxe kerk vonden waarin op zondag dienst was.

De dienstdoende priesters in lange goudkleurige gewaden, beurtelings voor en achter het gordijn, het avondmaal als een gezellig onderonsje na afloop van de dienst en de resten van het brood werden uitgedeeld – voor de thuisblijvers. Van de gesproken woorden verstonden we praktisch niets maar door de vele mooie rituelen was het toch een feest. In Southhampton werden we herkend als gasten van een conferentie die daar zou beginnen. Pas later realiseerden wij ons dat de dominee met de „gasten van overzee“ de Hongaarse collega en ons bedoelde!

Van 1992 tot 2007 reisden we elk jaar naar een vakantieoord aan de Atlantische kust achter Bordeaux. Twee maal reden we op Pinksteren naar die stad en beleefden we daar een „Konfirmation“ mee.

De helft van de jonge lidmaten was niet gedoopt. Met luide stem verklaarden zij één voor één: „Je demande le baptême“. Daar maakten we ook kennis met het voor ons toen nog ongewoon hoge aandeel donkerhuidige gemeenteleden (o.a. uit de overzeese gebiedsdelen van Frankrijk).

Op heen- en terugreis maakten we kennis met grotere en kleinere gemeentes in Centraal Frankrijk: de grotere: Autun (met een

predikant uit Zaire), Poitiers, Limoges en La Rochelle (waar het verleden als bolwerk van de Hugenoten nog levend is).

In de kleinere dorpen en stadjes werd je natuurlijk meteen gesignaleerd en met een bijna triomfantelijk „we hebben gasten,, verwelkomd.

Na de kerk kwamen de verhalen, bij de koffie na de kerk of staande bij de uitgang; Over Villefavard, een mini-gemeente in Centraal Frankrijk, nee geen ondergedoken Hugenotengemeente; de bewoners van dat dorp hadden in het midden van de 19de eeuw zo genoeg gekregen van de interventies van de R.K. kerk dat ze en bloc protestant waren geworden. Het kerkgebouwtje maakte een Zwitserse indruk; ja, het was gebouwd o.a. met het geld van Madame X, die een dochter was uit een Zwitsers geslacht...

En bijna overal kwam dan het verhaal: ja, die en die ouderling was van oorsprong een Nederlander, of „jammer dat Mevrouw Y er niet was, ze is Nederlandse, maar vandaag is ze voor een Zondagsschool-event niet hier...

In de dertiger jaren van de vorige eeuw zijn er nogal wat boeren uit Nederland naar Frankrijk getogen en later in die eeuw kwamen de gepensioneerden ook nog.

Onvergetelijk blijft voor mij de herinnering aan Gueret (een stadje ook in midden Frankrijk dat misschien wel op Uw kaart te vinden is).

We zochten daar de „temple“, het Franse woord voor een protestante kerk, we wisten wel de straatnaam, maar vonden er niets wat op een kerk of iets dergelijks leek. Op de stoep stond een wat verloren groepje mensen, aan hun huidskleur te zien niet in Frankrijk geboren; Ik vroeg de weg: zij antwoordden wat onwillig, dachten dat ik naar de R.K. kerk zocht. Toen dat misverstand opgelost was, veranderde de gezichten op slag; we werden als „frère et soeur“ begroet, we hoorden dat de deur van het onopvallende lokaal nog dicht zat; dat de dominee, die uit Angola kwam de sleutel had enz., enz. We kregen binnen de beste plaats, werden als familieleden begroet, mochten vertellen waar we vandaan kwamen (en groeten overbrengen..) de

dienst was wel Frans met veel Afrikaanse elementen (er was afgezien van ons èèn blanke mevrouw).

Als ik eraan terug denk, zingt het in mijn hoofd:

Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn naam
daar ben ik in hun midden. (Mattheüs 18 vs 20)

Erlinsbach, juni 2013

Arjana Metting van Rijn

Terug in het verleden... een Glücksmoment“

Ik hoorde laatst van een oude man, die dementerend steeds verder terug ging in het verleden: zijn vrouw vertelde:“ ja, nu is hij weer ministrant en wil naar de kerk om dienst te doen“.

Ik denk dat we in een bepaalde zin dat ook kennen; opeens schiet je een flard van een gedicht te binnen: een stuk van een lied dat je als kind zong – en irritant genoeg – je weet niet meer hoe het verder ging.

Het overkwam mij met de beginregel van een gedicht – ik wist, het was van Guido Gezelle. Zoekend naar iets anders stond ik vanochtend ineens met een krantenknipsel in mijn hand.

Bede

**Gij badt op enen berg alleen,
en ... Jesu, ik en vind er geen
waar `k hoog genoeg kan klimmen
om U alleen te vinden:
de wereld wil mij achterna,
alwaar ik ga
of sta
of ooit mijn ogen sla;
en arm als ik ben en is er geen,
geen een,
die nood hebbe en niet klagen kan;
die honger, en niet vragen kan;
die pijn, en niet gewagen kan
hoe zeer het doet;
O. Leert mij, armen dwaas, hoe dat ik bidden moet.**

Guido Gezelle

Ingezonden door: Arjana Metting van Rijn

Westerbork

Op 19 april hebben we in het Bärtschihus de film „ De ontdekking van de hemel“ (naar de gelijknamige roman van Harry Mulisch) gezien. Gedeeltelijk speelt zich deze roman af in de buurt van Westerbork. Maar het in Drenthe gelegen plaatsje, ca. 15 km zuidelijk van Assen, is niet alleen bekend vanwege Radio Sterrenwacht. Tijdens de Tweede Wereldoorlog lag, even noordelijk daarvan en hermetisch afgesloten in de boswachterij Hooghalen, een strafkamp van de Duitse bezetters. Waarom eigenlijk?

In 1941 werd in Berlijn besloten, dat ook Nederland „Judenfrei,, zijn moest. Om de deportaties vlot en onopvallend te laten verlopen benutten de Duitsers vanaf 1 juli 1942 dit kamp, vanaf dit tijdstip moesten zich alle Joden in Nederland voor het transport aanmelden. De Joodse Raad in Amsterdam werd verplicht daaraan mee te werken. Na aankomst werd iedereen geregistreerd en hun bezittingen (geld, horloges, sieraden) afgenomen. Ook werd door de Duitsers in het hele land op Joden gejaagd.

Tussen 1942 en 1945 zijn vanuit dit kamp ca. 102`000 Nederlandse Joden in 93 transporten met goederenwagens naar vernietigingskampen in Duitsland en Polen afgevoerd. Soms duurde de tocht 3 dagen.

- Naar Sobibor gingen ca 35`000; na de oorlog kwamen er 19 terug,
- Ca. 62`000 kwamen in Auschwitz-Birkenau terecht waarvan ca. 1`000 terugkwamen.
- Naar de kampen Bergen-Belsen en Theresienstadt werden meer dan 8`000 joden gedeporteerd, ca. 4`000 overleefden.

Na de oorlog bleef het kamp Westerbork met verschillende bestemmingen dienst doen. In 1971 werden de laatste barakken afgebroken. Nu is het terrein vrij toegankelijk evenals de tentoonstellingen in het museum. Foto's, tekeningen, brieven, dagboeken, enz. vertellen het verhaal van de bewoners.

Een stukje naar boven omgebogen rails symboliseert de verschrikking. Op de vroegere appélplaats staan 102`000 stenen. En op de „Jeruzalem Stone “ staat o.a. „... en mijn smart staat mij bestendig voor ogen“. (Psalm 38, Vers 18)

Bron: mijn laatste bezoek, enige jaren geleden.
Freddy Voogd, mei 2013

“Tongen van vuur over ieder van hen”

De geest van de utopie

Overweging in de dienst van 9 Juni 2013, Bern-Bethlehem

“Tongen van vuur over ieder van hen”, Pinksteren, is geen gedateerd gebeuren dat in de eerste eeuw van onze jaartelling in de tempel van Jerusalem plaats vond. Pinksteren, vuur van heilige geest, feu sacré, passie voor de toekomst, heeft door de hele geschiedenis heen de wereld in spanning gehouden. Telkens weer in bepaalde tijdperken zoals bijvoorbeeld in de renaissance of in de jaren na 1968.

In die zin begin ik met een verhaal over een gebeurtenis van 30 jaar geleden. Dit is lang geleden voor degenen die later zijn geboren en levendig in herinnering voor ooggetuigen van die tijd.

Het zou de grootste vredesdemonstratie worden ooit gehouden in Nederland – en parallel daaraan in vele Europese steden. Wij ontmoetten elkaar ergens in Enschede – studenten van de toenmalige TH en hun vrienden uit Münster, met hun meetrekkend Heinz-Georg Surmund waar toen sinds enkele maanden een vriendschappelijk contact mee was gegroeid om de uitwisseling over vragen van vrede en ontwapening over de landsgrenzen heen te bevorderen. Onze oudste dochter, toen elf jaar oud, kwam ook mee en ik zie haar in de geest nog voor me hoe ze stil, peinzend, uit de bus naar de eindeloze reeks andere voertuigen kijkend mee reisde richting Den Haag om met een half miljoen samengestroomde bezielde uit het hele land haar stem te verheffen met de leuze “kernwapens de wereld uit – om te beginnen in Nederland”. We zullen vast wel ook onderling naderhand thuis gepraat hebben over die geweldige toch volstrekt niet fanatieke, maar van een vaste overtuiging gedragen, vrolijke manifestatie met veel creatief spektakel. Een grootse dag, onuitwisbaar in het politieke en persoonlijke geheugen geprent maar door de roerige jaren daarna en de lange tussenpoos een beetje in het onbewuste van ons geheugen verzeild geraakt. Gebleven is het A5-kladje van onze dochter die toen een brief aan de minister van defensie had ontworpen. Daarin lees ik:

“Beste minister de Ruijter

Hoewel beste, met ons land gaat het niet zo best

(ik heb het nu over de kernwapens).

Ik ben in de demonstratie in Den Haag geweest.

Wat hebben we nu aan al die wapens?

De wereld gaat er alleen maar kapot aan.

Ik wil dit nog even zeggen.

U heet de Ruijter. Niet dat ik daarmee wil spotten.

De Ruijter is ook hagelslag (ik weet niet of u daar familie van bent, het zal wel niet). Maar ik heb liever hagelslag van de Ruijter op mijn brood – dan een kernbom van Reagan.”

Welke geest toonde zich in dat gebeuren nu dertig jaar geleden die juist kinderen zich in een helderheid meedeelt die ons doet verbazen? Waar de op het eerste gezicht kleine hagelslag-wereld van kinderen een spottend tegenover van de machtigen des lands blijkt – als het ware "ik kies voor het leven en niet voor de dood want wat hebben we aan al die wapens, de wereld gaat er alleen maar kapot aan?"

Bij het bijbelse pinkstergebeuren waarvan we in de lezing uit Handelingen hoorden, komt de apostel Petrus aan het woord welke na "dit geraas uit de hemel" en "de vurige tongen op ieder van hen" naar buiten trad en bij zijn toespraak tot de bewoners van Jerusalem met de volgende woorden de profeet Joël citeerde: "In de laatste dagen zal ik mijn geest uitgieten over alle mensen, uw zonen en uw dochters zullen profeteren, de jongeren onder u zullen visioenen zien en de ouderen zullen dromen dromen". Of met andere woorden: In de uitspraken van kinderen zit meer dan we denken schalkse wijsheid met een profetisch gehalte.

Ik blijf stilstaan bij dat exemplarisch verhaal van 30 jaar geleden. Met de woorden van de duitse filosoof Ernst Bloch (1885 – 1977) zouden we hier van "*konkrete utopie*" kunnen spreken. Het woord "utopie" heeft weliswaar in de taal van alledag een grote inflatie meegemaakt. Men praat er wat minachtend over in de zin van naïeve, zachte,

onvervulbare wensdromen die nooit realiteit zullen worden en daarom de moeite van het reflecteren niet waard zijn.

Toch is het de moeite waard daar dieper over na te denken. Het woord “utopie” komt van het Griekse “ou topos” en betekent “een plaats of een maatschappelijke ordening die nog niet bestaat maar eigenlijk zou moeten bestaan”. Het begrip “utopia” werd voor het eerst gebruikt door Thomas More die in 1516, dus bijna 500 jaar geleden, een boek met deze titel schreef en daarin zijn gedachten over een vredig, rechtvaardig, goed geordend, vrij van corruptie en privileges ontdaan samen-leven kenbaar maakte – met ideeën over een rechtvaardige verdeling van arbeid, bezit en macht, over religieuze tolerantie en een humaan strafrecht, over ecologisch verantwoord produceren en de meerwaarde van het persoonlijk geweten boven de gehoorzaamheid aan de koning, visies die tot vandaag toe geldig en verstaanbaar zijn. Dit onafhankelijk en kritisch denken was gevaarlijk en het kostte Thomas More zijn leven, maar het was een opmerkelijke beslissing van Paus Pius XI in de eerste jaren van de Hitlerstaat om juist deze vredige humanist als martelaar heilig te verklaren.

Ernst Bloch legt in zijn denken over utopieën de nadruk op “concrete” utopieën. Daarmee bedoelt hij dat uit het - in geleerde hoop geschiedende - denken utopieën ontstaan die alleen dan humaan blijven als zij ook een tegenover hebben in zichtbare tendenties in de bestaande maatschappij en daarmee bij wijze van spreken in "dialoog" zijn. Anders kunnen nog zo mooie denk-beelden over een rechtvaardige toekomst moordend worden, zoals in de geschiedenis telkens weer aan te wijzen is.

Een concrete utopie was mogelijk met die anti-kernwapen-aktie uit de jaren 80. Men was zich de “stralende” verschrikkingen van Hiroshima en Nagasaki steeds meer bewust geworden en wist dat een oorlog met kernwapens het absolute einde voor "onze lieve aarde" zou betekenen. Er vormde zich een utopie die men formuleerde met “kernwapens de wereld uit” – een utopie die zelfs

president Obama een paar jaar geleden nog letterlijk zo herhaalde en die tegelijk het kritisch denken over kernenergie überhaupt levend hield, tot Fukushima toe. Concreet en realiseerbaar zoals toen bleek werd deze utopie met de verwachting dat men daarmee moest beginnen in kleine landen die zich met deze eis aaneen zouden sluiten totdat de grote machten deze visie zouden overnemen. Er kwam toen inderdaad een ontwapening op gang maar de dreiging met kernwapens is nog lang niet de wereld uit en de Jesajaanse utopie van een wereld waar wapens tot ploegijzers omgesmeed worden is gebleven en zal in elk tijdperk om nieuwe concrete stappen vragen.

Is utopisch denken nog mogelijk in onze huidige wereld? Ik heb niet de indruk dat het in onze tijd een hoge conjunctuur heeft, laat staan dat je voor b.v. een humane vluchtelingenpolitiek duizenden mensen op straat krijgt om de intussen meer dan tienduizend drenkelingen in de Middellandse Zee een stem te geven die op de vlucht voor hongersnood of oorlog een land hebben gezocht waar zij kunnen overleven. Maar het gaat om eenzelfde soort denken: Toentertijd ging het om het doorbreken van de gevangenschap in wederzijdse "afschrikking met kernwapens" - nu gaat het om het doorbreken van een zich verscherpend beleid van "afschrikking van vluchtelingen. Zou in onze dagen een project mogelijk zijn om een bepaald percentage van tot vlucht gedwongen mensen uit Syrië of Eritrea op te nemen om te beginnen in.... (het zou dit keer ook een ander land kunnen zijn dat het spits afbijt)?

De bijbel levert voor dit denken geen strategieën op maar spreekt in beelden en gelijkenissen zoals Jezus dit deed over het rijk der hemelen. In tegenstelling echter tot andere filosofieën en wereldbeschouwingen zijn de tora en de messiaanse geschriften in de grond van hun inspiratie *ongeneeslijk toekomstgericht*. De kern van een profetie van Jesaja is de machtige utopie van *alle* volkeren der aarde die op de Berg Zion, in Jerusaleem dus, samen aan één tafel van vette spijzen en lekkere wijnen genieten. Ze hebben de verhullende deken van ethnocentrisch, nationalistisch denken van zich afgeschud.

Het is een verbeelding die dromen oproept. Een verbeelding die in onze globaliserende wereld de macht over alles zou moeten krijgen zoals ooit in Parijs op de muren werd gekalkt.

Maar het gaat telkens om een utopie die concreet moet kunnen worden. Utopisch denken zal wellicht in onze tijd geen grote groepen van mensen mobiliseren - zij het omdat men het niet opbrengt in omvattende nieuwe visies te geloven, zij het omdat men de grote politiek te complex vindt en liever op de macht van de technokratie bouwt, zij het dat de zorg om het overleven in concurrentie en de eis van efficiency in alle sectoren van werken en leven de voorhanden energie bij individuen en kollektieven opeisen.

Met alle gerichtheid op “de laatste dagen” leren ons de schriften echter nog iets anders: dat we – als grote dromen en visies ons geen vleugels meer willen geven - dan niet vergeten om *kleine* stappen te doen: in de dagelijks vereiste ethiek van mensen in nood nabij, humaan en vergevingsgezind te zijn, en dat de kerken een plaats van herkenning blijven – in de onderlinge zorg voor elkaar maar ook in het motiveren tot politieke bewustwording in een menselijk vrije, niet puur reglementerende vorm en een inspirerende taal van leren, vieren en handelen - in de terminologie van Amsterdam in “leerhuis en liturgie”.

Al in de messiaanse ekklesia van de eerste eeuw taande de hoop op een spoedig komen van het door Jezus aangezegde rijk der hemelen, een rijk van vrede, gerechtigheid en vrijheid voor iedereen. Wel ging het erom dit anticiperend utopisch bewustzijn, dat vooruit loopt op het concreet realiseerbare, in de gemeenten wakker te houden. Want dit is de zin van eucharistisch gedenken: “Als wij dan eten van dit brood en drinken uit deze beker verkondigen wij - het ten hemel schreeuwend onrecht van - de dood des heren *totdat hij komt*” (Didache, een document uit de eerste eeuwen van het christendom) en vandaag zingt de oude liturgie over de toekomst in de levende

adem van God: “*Veni sancte spiritus – kom Heilige Geest* zend jouw licht in onze moedeloze harten” (11 e eeuw).

Het woord van "god ik zal er zijn" houdt ons op de toekomst gericht. Om onze hoop niet te laten verkommeren als grote utopieën de tijd niet mee hebben, blijven ons de vele kleine diakonale projecten en acties, de wetenschappen en de kunst, in het bijzonder de muziek. Houden we het utopisch denken levend met een lied dat met de volgende woorden eindigt: “Wie denken durft dat deze droom het houdt, een vlam die kwijnt maar niet zal doven,.. die zal waken tot de morgen dauwt, hij zal zijn ogen niet geloven.”

Lezingen: Hand 2, 1-11; Jes 25,6-8. Bern, 9-6-2013. Peter Spinatsch

De deur is open

Diensten die in 2013 geleid worden door Ds. David van Welden

25 augustus ..... Waldgottesdienst in Rupperswil

8 september..... in Bern

3 november..... in Bazel

25 december.....kerstdienst in Hägendorf

Beste NEV-leden

Begin maart 2013 heb ik de NEV-website met een nieuw gezicht op het internet gezet. Neem er eens een kijkje in en laat me ook graag weten wat je ervan vindt:

www.nl-kerk.ch

Welke informatie zijn er op de website te vinden?

- iets over het ontstaan en de geschiedenis van de NEV
- waar staan we voor, wat is onze missie en visie
- de actuele agenda (waar en wanneer vindt het één en ander plaats)
- wie zit er in het bestuur, wie is erelid van de NEV
- de jaarboekjes en het briefcontact online
- contactmogelijkheden met de NEV
- ALLEEN VOOR LEDEN

Wat is het doel van de pagina "ALLEEN VOOR LEDEN"?

- Op de ledenvergadering van 31 maart 2013 werd besloten, verschillende "interne" informatie ter beschikking te stellen op een beveiligde pagina van onze NEV-website.
- Deze beveiligde pagina is alleen bestemd voor NEV-leden.
- Doel is het ondersteunen van de interne communicatie tussen de NEV-leden
- Het vinden van post-adressen, telefoonnummers en (zover bekend) e-mail-adressen van aangemelde NEV-leden
- Via een virtuele "boekenplank", kunnen NEV-leden hun (nederlandstalige) boeken te leen aanbieden of schenken
- Verdere mogelijkheden zijn bij voorbeeld "NEV-Familieberichten" (is er iemand ziek?), "Lifters-Service" (op reis naar Nederland en nog plek om iemand van de NEV mee te nemen?) ....?

Hoe kan toegang tot deze pagina's kan worden verkregen?

- Door aanmelding op de website: www.nl-kerk.ch
- Na aanmelding worden "login" en "paswoord" per e-mail verstuurd

De website is weliswaar uit de kinderschoenen, maar hij kan nog flink groeien. Dus goede ideeën zijn van harte welkom. Graag even een e-mail, een telefoontje of een contact via de website.

Bedankt en groeten,

Jan van den Eijkel

jan@van-den-eijkel.eu

Tel. 0049-7761-4916

Agenda: NEV-kerkdiensten en gespreksavonden 2013 Zwitserland

Kring Bern

8 september: Kerkdienst

Mauritiuskirche Bern Bethlehem

Aanvang: 17.00 uur

Voorganger: Ds. David van Welden

Kring Aargau – Zürich (Zürgau):

25 augustus: Waldgottesdienst

Waldhütte Rapperswil, Aargau

Aanvang: 11.30 uur

Voorganger: Ds. David van Welden

Kring Bazel:

3 november: Kerkdienst

Wesleyhaus, Bazel

Hammerstrasse (hoek Klingentalstrasse)

Voorganger: Ds. David van Welden

Aanvang: 16.00 uur

Na afloop samen koffie drinken

in de cafetaria van het Wesleyhaus

Gümligen, 23 juni 2013

NEDERLANDSE EVANGELISCHE VERENIGING IN ZWITSERLAND BESTUUR:

Functie	Adres	Tel./ Faxnummer
Voorzitter: Prof. Dr. W. F. van Gunsteren	Krähbühlstrasse 49 8044 Zürich wfvgn(at)ethz.ch	Tel. 044 262 17 47
Penningmeester: De Heer G.J. Heezen	Maiackerstrasse 10 6345 Neuheim ZG heezen@bluewin.ch	Tel. 041 755 24 19 Fax 041 755 24 19
Vice-voorzitter: Mevr. Th. Buser - van Stigt	Untere Steingass 3 6235 Winikon thea,buser@bluewin.ch	Tel. 061 831 68.60 Fax 061 831 68.88
Secretaris: Mevr. A. Wiedemann- Ouweneel	Pappelweg 11 4805 Brittnau awiedemann@tvtxmail.ch	Tel: +41 627 976104 Natel: +41 797650571
Mevr. A. Oberholzer- Oostinga	Bruggwiesenstrasse 111 8380 Pfäffikon oostinga@gmx.net	Tel. 044 995 11 54
Predikant: D.M.J. van Welden	In der Breiten 2 6244 Nebikon vanwelden@bluewin.ch	Tel. 062 756 58 92

CONTACTADRESSEN PER REGIO

Aarau- Zürich	Mevr. J.R. van Gunsteren-Bolt Krähbühlstrasse 49, 8044 Zürich	Tel. 044 262 17 47 Fax 044 262 17 27
	Mevr. A. Oberholzer-Oostinga Bruggwiesenstrasse 11, 8380 Pfäffikon	Tel, 044 995 11 54
Basel	H. van Riezen Sägestrasse 59, 5600 Lenzburg	Te l. 062 892 47 27
	P. Horn Zunzingerstrasse 7 A, 79379 Müllheim Deutschland	Tel.0049 763 179 81 60
Bern	Mevr. G. de Graaf Ursprungstrasse 100, 3053 ünchenbuchsee	Tel. 031 869 36 91
	Mevr. L. Dijkstra Rohrstrasse 3, 3507 Biglen.	Tel. 031 701 08 58
Zug- Luzern	Mevr. W.van Welden - De Jong In der Breiten 2, 6244 Nebikon	Tel. 062 756 57 43
	Mevr. C. Prins-Voogt Früebergstrasse 48, 6340 Baar	Tel. 041 760 48 1